

Семейства – Familia - Fam

Род – Genus – G

Вид – Species-Sp

Това са надвидови категории, следвад подвидове

Под видове – Subspesies – Ssp.

Разновидност – Varietas – Var

Форма – Forma – f

Разбообразието на разтенията е систематизирано в едно Царство – Vegetabilia – Растения. Към това царство на разтенията се включват и водораслите.

Разделят се на низши и визши, при низшите не се,визшите са разделени на органи и се нарича кормостни разтения от разтенията само водораслите са низши.

Визшите

Мъхообразни – 20000 вида

Папратообразни – 70 000 вида

Семенни разтения –

- Голосеменни – 660 вида (дървесни видове и храсти)

- Покритосеменни Цветни – 260 000 вида

По начина на размножаване разтенията се разделят на спорови и семенни

- спорови са водораслите, мъхообразни, папратовидните

Мусомусота (fungi) – същински гъби (гъби) 100 000 хетеротрофни тялото се нарича мицел и съставено от отделниклетки и нишки Хифи

Мицела може да бъде едноклетъчен (при дрождите) бружение или ферментация

Или многоклетъчен, гъбите се размножават чрез спори – спората е една единствена клетка спорите се размножават по безполов и полов начин.

Значение

Положително – за човека, за хранене защото в тяхното запасно вещество е гликоген който се съдържа и в животните, участват в почвообразователният процес, участват в

кръговрат на веществата.

Отрицателно – Причиняват редица заболявания по разтенията, животните и човека.

При разтенията – ръждите, лавните, маните и др.

Много от визшите гъби са отровни – съдържат отровни вещества

Отдел

Голосеменни разтения – Pinophyta (Phyta - разтение) Gimnospermal – Gimno- гол Spermal
– Семе

Те са само дървета и храси наброяват 660 вида появили са се след измирането на семенните папрати, имат отличителни морфологични белези,:

- Стъблото им се разклонява моноподиално

- Листата са игловидни или люсповидни

- Еденични или от две до пет във снопчета при еднивидове (по изключение по 20)
Лиственицата или ливанският кедър

- Люсповидни разположени по различни начини, единственият вид с широки листа е гинкobilоба с широки ветрилообразни листа размерите на стеблото са 60-70 см. ефедрата а при някои видове до 120м. (морфологични белези)

- Бървесината е изцяло изградена от трахеиди а в ликото липсват придружаващи клетки
- Размножават се със семена – типични цветове при тях няма, шишарките могат да се приемат за съцветия, съответно има женска и мъжка шишарка (реса) те са разположени на едно разтение на един дом, рядко на две разтения (двудомни). Гинко билоба, тис са двудомни.

Значение на голосеменните разтения

- използват се като горскостопански видове и в някои райони на нашата страна образуват чисти насъждения от съответният вид, дървесината им е ценна суровина за целулозната промишленост, използват се още като строителен материал, за огрев, за добиване на смола, катран за хим промишленост, използват се като декоративни храсти.

Развитие на гаметофитите – то протича в мъжката шишарка (Реса) тя се образува в основата на младите клонки, те са по много във сноп, (листата са разположени спираловидни) Първата година става опрашването и попадането на прашеца в семепъпката. При голосеменните разтения са забавени процесите на нарастване, на опадването на листата (става за 2-3 години) и на размножителните процеси (семената се образуват до 2,5 – 3 години)

Те се наричат голосеммени защото пъпките и семената лежат голо открито върху шишарковите люспи!

Класификация на голосеменните разтения:

- Семейство Pinaceae – Борови (Пинацее)

- Род – *Pinus* – Бор (Листата по две до пет във снопче) - Представители *P. silvestris* – Бялбор, *P. nigra* – Черен бор

Разлики – Бължина на игличките, кората (Цвета на кората, сиво кафява за черният), Шишарките 5-6 см. черният – а белият по-дълги

- *P. strobus* – Беймутов бор – по 5 иглички дълги 15- 16 см.

- Род – *Picea* - *Smyr`* - единични иглички разположени от всички страни

- *P. excelsa* – обикновен смърч шишарките са надолу

- Род – *Abies* – Ела *A. alba* – бяла ела еденични къси иглички от едната страна има светла ивица а шишарките са обърнати нагоре.

- Семейство – *Ciparressaceae* (купресацеа) Кипарисови игличките са люсповидни и са разположени в две или 4 редици тук се отнасят от най-високите дървета

- Род – *Cupressus* (купресус)

- Род – *Juniperus* (юниперус) – Хвойна

J. communis – обикновенна – с сивосини плодчета

J. oxycedrus – Червена – с червени плодове

- Семейство – Taxaceae (Таксацеа) – тисови те са двудомни дървета

- Род – Taxus – Тис

T.baccata - отровачка

- Други видове – Sequadendrom gigaunteum – Мамонтово или мамунтово дърво

- Ginkgo biloba – Двудомно дърво (единствено разстение от голосеменните с ветрило образни листа)

- Thuia occidentalis – Западна туя

Покритосеменни растения – Магнолиа фита (Magnoliophyta, Angiospermal, Anthophyta),

Към тях се определят към 260 000 вида, те са треви много-годишни много годишни, полу храсти, храси и дървета .

Листата им обикновено са широка апетурата им има различна форма.

Листата им биват прости и сложни и са с различни размери

Стъблото им се разклонява моноподиално, рядко или много рядко, а основно симподиално, семената им имат един или два семедела а плодовете им са с характерни

органи само за покрито семенните. Те се разделят в два класа:

В зависимост от броя семена:

1. Едно семеделни разтения – те са предимно тревисти много годишни Само палмите са различни, листата им са с успоредно жилкуване, житни лилия цветни и др. наброяват около 40 000 вида
2. Двусемеделни разтения - наброяват 200 000 вида

Номер

Белези

Двусемеделни

Едносемеделни

1

Коренова система

Осева на главният корен

Брадеста ю

2

Брой семена

2

1

3

Жилкуване

Мрежесто, пересто за главните жилки

Успоредни, паралелно

4

Тип на проводящите снопчета

Отворено колотерално биколатерално, има нарастване.

Затворено колотерално

Обикновено те имат широко разпространение по цялото земно кълбо или в различни негови райони.

Има растения които са типични само за даден район, страна, за даден континент, или имат локализирано разпространение те се наричат ендемиди (Ендемизъм), космополити се срещат навсякъде по света.

Българската флора се отличава с висок процент на ендемичните видове над 250 вида .

Покритосеменни растения

Двусемеделни растения

Семейство magnoliaceae – Магнолия, високи дървета до 50 – 60м. Произхождат от северна Америка и Азия, листата им са сравнително едри последователно разположени.

При едни от видовете опадват сезонно, а др. опадват последователно или вечно зелени.

Цветовете са сравнително едри с 8-10 околоцветни части с много тичинки и много

плодници (Наподобяват шишарки).

Родове:

- Магнолия (*Magnolia*)

- *M. grandiflora* – магнолия с големи цветове. И прости листа

- *M. Kobus* – Источна азия – с опадливи листа с големи цветя, декоративно растение.

- *Liriodendron* – Лировидно дърво родина Канада с лировидно изрязани листа с едри цветове не много ярко оцветени.

Семейство Лаурасеи (*lauraceae*) Дафинови (Дафинов лист)

Род Лаурис (*Laurus*), *Laurus nobilis* – Знатен листата му са последователни неопадливи цветовете са събрани в съцветие а плода е костилка, листата съдържат ароматни листа.

Отглежда се в гърция и у нас но мръзне.

Семейство нимфеацея (*Nymphaeaceae*) – тревисти видове разтящи във водни басейни, листата излизат над водната повърхност, при някои растения са с причудлива форма като при виктория реге, водна роза (водна лилия) едри цветове до 50см. диаметър, много тичинки много плодници.

Родове:

- *Nymphaea*

- *N. alba* – водна лилия

- *Nuphar* - Бърдуче – по-малки размери и цветя, чълти, розови цветове.

- *Victoria*

- *V. regia* – лист като тепсия с вдигнати краища до 2 метра. издържа до 50 кг. цвета им е , намира се предимно в река Амазонка.

Бербериацеа (*Berberiaceae*) – кисело трънови, представителите на се. са дървесни или храстови форми и рядко тревисти, обединява ги сложните листа, кожести, цветовете са събрани в гроздовидни съцветия плодът е костилков (като на маслина).

Berberis

B. vulgaris – междинен гостоприемника на ръжда по зитните колтури

f. *rubra* - Оликновен с форма рубра с червени листа, цветовете са жълти.

Mahonia – махония

M. aquifolium. -

Сем. [Ranunculaceae](#) – Тревисти видове, някои са дълбоко нарязани, цветовете са еднични. околоцветните части са 5 бройни, плодът е орехче или кутийка.

Ranunculaceae acer –

R. repens – плевел

R. arvensis – Полско лютиче, паламарник

R. aquatilis – водно лютич, те претежават алкалоиди (отровни в-ва)

Род:

Helleborus – кокуряк

H. odorus – миризлив кокуряк, венчелистчетата са редуцитани а чашката играе роля на околоцветник, много год. Коренищно растение.

Aquilegia – Кандилка

A. vulgaris – декоративно растение.

Clematis rovet – лиановидно растение, белязмо

C. vitalba – с бели цветове

C. viticela - декоративна лиана с по едри сини цветове

Violaceae – Теменугови

Род:

Viola – теменуга

V. tricolor – трицветна теменуга

V. odorata - мирзлива теменуга

V. grandiflora – едро цветна

Сем. Cucurvitaceae – тиквови

Род *Cucurbita* – тиква

Cucurbita Pepo - обикновенна

C. maxima

C. moshata - цигулка

C. pepo varietet *guromitra* - тиквичка

2. род:

Cucumis – Краставица

Cucumis Sativus

3.род

Citrulus – Диня

C. edulis

4.Род:

Melo – Пъпеш

M.Sativa -